

Dr. A. V—e.

Moskva brez krinke.

(Konec.)

5.

Izvršitev sodbe nad inozemci, ki morajo biti izgnani izven mej sovjetske Rusije, se zavlačuje v neskončnost. — Poznal sem nekatere, ki so morali čakati po leto in pol, po dve in tri leta. Vzrok temu zavlačevanju je v tem, ker komunisti ne želijo, da bi se v inozemstvu zvedela resnica o tem, kar se godi v sovjetski Rusiji. Aretiranje inozemcev se večidel tolmači s tem, ker vedo o sovjetski Rusiji preveč.

Aretirani inozemec, ki nima znancev ali sorodnikov, ki bi zamogli obvestiti inozemsko zastopstvo o njegovi aretaciji, ostane popolnoma brez moči in zapuščen.

Tak inozemec čestokrat izgine s površja zemlje, ne da bi zapustil le najmanjšo sled za seboj. Edino upanje, ki ga ima, je, da se obrne do g. M. Vinaverja, predstavnika poljskega političnega Rdečega križa ali na g. Peškova, ki obiskujeta enkrat na teden zgradbo, v kateri se nahaja delavski oddelk ječe.

Toda ti predstavniki političnega Rdečega križa imajo pristop v ječo ob času, ko so vsi obsojenci zunaj na delu. Višeti smejo samo take ujetnike, ki jim G. P. U. da posebno dovoljenje za sličen sestanek. Sicer pa se vrši tak razgovor vedno v prisotnosti enega čekišta. Ako hoče inozemec v ječi govoriti s takimi predstavniki, mora poprej pisмено prositi za dovoljenje ter mora svojo prošnjo nasloviti na upravnika kaznilnice. Tako dovoljenje se dobi zelo redko. Ako pa se dobi, se svetuje takemu ujetniku, naj mnogo ne blebota, ker bo sicer zaprt v temnici.

Inozemec pa, ki se mu je pod kakršnokoli pretvezo posrečilo ostati v celici in mu ni bilo treba iti na prisilno delo ter se obrne do predstavnikov Rdečega Križa brez poprejšnjega dovoljenja, mora takoj v temnico! Tak inozemec nima niti časa, da sporoči svoje ime. Tako je mnogo inozemcev, ki so popolnoma ločeni od zunanjega sveta in ostanejo zaprti in pozabljeni v sovjetskih dosmrtnih ječah.

Kar se tiče mene osebno, sem moral čakati več kot štiri mesece po svoji obsodbi, da se obsodba izvrši. Moral bi čakati še dalje, ako bi se ne bili odločno zavzeli zame pri sovjetski vladi nekateri inozemski predstavniki.

Po tem dolgem opisu ječe Butyrki mi ne preostane prostora, da opišem še vse ostale; mislim pa, da si čitatelji lahko sami napravijo jasno sliko o njih, ako se upošteva, da je ječa Butyrki še ena izmed najboljših sovjetskih ječ.

Posebno opozarjam čitatelje na dejstvo, da so vse ječe v sovjetski Rusiji prenapolnjene. Sovjeti stalno odvarjajo nove, vedno večje ječe kakor tudi zbiralna taborišča, a še vedno nimajo dovolj prostora za jetnike. Po celicah je skoraj redno dvakrat toliko jetnikov, kolikor bi se jih smelo običajno sprejemati. Čestokrat pripeljejo v eni noči v ječo 1500 do 2000 novih jetnikov.

V ječi Butyrki smo redno zaznavali

to število po objavah v kuhinji, kjer se je na deski zapisovalo, za koliko ljudi je treba pripraviti hrano. Štirje dobro zastraženi jetniki so odhajali v kuhinjo iz vsakega hodnika, da nam prinesejo kosilo v celice.

Ko sem bil v začetku aprila premeščen v Leningrad v ječo v Spalerni ulici, je bilo v moji celici 33 jetnikov, namesto 10. V noči od 9. na 10. aprila so pripeljali v to ječo 3700 novih jetnikov, izmed teh 1200 žen in nekatere celo z otroci.

Ko sem prišel v Pskov, nas jetniška uprava ni hotela sprejeti (mene in še pet sodrugov v nesreči). Zaprli so nas končno v celico, ki je bila dva in pol metra dolga in en in pol metra široka. Sveženj gnile slame, polne mrčesa, so nam vrgli na zemljo ter so nam rekli: »Uredite si, kakor morete!«

V Ostrovu nas tudi niso pustili v ječo, tako je bila polna. Nekateri jetniki so bili nastanjeni celo v upraviteljevi pisarni, nekateri pa kjersibodi. Prenočiti smo morali v lopi obmejnega oddelka G. P. U. V tej lopi smo morali vso noč loviti gladne podgane, ki so nas napadale in grizle.

Ostavivši Ostrov sem prišel v Letonijo, in sem tako ponovno zagledal svobodno solnce, potem ko sem bil pokazal hrbet zvezi »svobodnih« sovjetrov, kjer so ječe prenapolnjene aretiranih meščanov.

Je še mnogo podrobnosti iz sovjetskih ječ, ki jih nisem mogel sporočiti čitateljem. Toda bilo bi treba spisati več knjig, ako bi hotel izčrpno obdelati to vprašanje.

Na koncu svojega opisa, potem ko sem mogel naslikati vse prizore terorja, ki sem jih videl, moram priznati neko zadovoljstvo, da me je sovjetska oblast ukazala zapreti. Tako sem imel sam priliko, da sem osebno videl in izkusil vse, kar se godi v teh ječah in kar sovjetske oblasti skrbno skrivajo pred očmi inozemcev.

Ko sem bil svoboden, sem vedel mnogo; po svoji aretaciji sem zvedel še več in kar je najvažnejše, sem mogel zlasti potrditi kot resnično vse to, kar sem že vedel od prej.

Uverjen sem, da se ne more dolgo držati tak režim, ki se opira samo na golo nasilje in surovo silo in ki ga ljudstvo sovraži in zaničuje.

Kdor se loti meča,
bo z mečem pokončan!

Nova knjiga.

Molitvenik, Pečjak, Večno življenje, v novi izdaji. To je gotovo najbolj priljubljen molitvenik, saj je sedem izdaj bilo v celoti razprodanih in je sedaj izšla že v osmi izdaji. V platno vezano z rdečo obrezo se že dobi v Cirilovi knjižarni v Mariboru in stane Din 20.— Ostale vezave bodo tudi v kratkem na razpolago. Vsa naročila pošljite na Tiskarno sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5 ali Aleksandrova cesta 6.

GOSPODARSTVO

Gospodarska obvestila.

Kolje za vinograde in za sadno drevje, kakor vsake vrste rezan les prodaja ali zamenja za dobro vino Franjo Gailšek, Maribor, Razlagova ulica 25. 363

Vinarski kongres. V Ljutoremu je bilo na praznik Gospodovega vnebohoda, dne 29. maja, zborovanje slovenskih vinogradnikov pod predsedstvom g. Lovro Petovarja, ki je bil zopet izvoljen za predsednika Vinarskega društva dravske banovine. Na tem zborovanju je bila med drugimi resolucijami sprejeta tudi resolucija, ki zahteva, naj se s prihodnjim letom obdavčenje šmarnice še poveča.

Dvovlastniki ob državni meji, previdnosti! Dogaja se, da ta ali oni odproda ali odda v najem svoje dvovlastniško posestvo v Avstriji. Malokdo pa pri tem misli na to, da je s tem zapravil svoje dvovlastniške pravice. V čl. 28 carinskega postopka glede dvovlastnikov (uradni list št. 84 od 8. septembra 1923) je določeno rečeno, da morajo carinarnice dvovlastnikom odvzeti izdane prehodnice, če le ti dvovlastno posestvo prodajo, povečajo ali dajo v zakup. Zaradi tega je potrebna največja opreznost, da ne zabredemo v neprimliko, ki jih kasneje ni več mogoče popraviti. Tako pridobljene proizvode je treba namreč ob uvozu iz Avstrije v naši državi ocariniti.

Enodnevni tečaj za zeleno cepljenje, pletev, zatiranje bolezni in škodljivcev v vinogradništvu se bo vršil dne 12. junija 1930 pri banovinski trdnici in drevesnici v Pekrah pri Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Prijave se sprejemajo do 11. junija. Zadostuje dopisnica. Upravnik nasada.

Enodnevni tečaj o zelenem precep-ljanju šmarnice se vrši v pondeljek, dne 23. junija tega leta na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Kmetijska kino-predstava v Prevaljah je bila dne 25. maja prav dobro obiskana. »Za Prevalje nenavadno velika udeležba«, tako so ugotovili domači poznavalci razmer. — »Hvala lepa, hvala, gospodi!« pa so ponavljali pri odhodu kmečki očaki in so s tem najiskrenejše poudarili svoje priznanje in uspešnost prireditve. Stroške za prireditve je krila Hranilnica in posojilnica v Prevaljah in ji zato gre vsa zahvala!

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Pretekli teden se je zaključila pri Sv. Križu kmetijsko nadaljevalna šola. Učencev je bilo 27. Precejšnje število, a vendar še želimo, ko se bo pričelo novo šolsko leto, da se število učencev še pomnoži. Dne 21. maja so imeli ti učenci izlet v Maribor pod vodstvom g. Mil. Verka, nadučitelja pri Sv. Križu. Izletnikov je bilo 20. V Mariboru so obiskali vinarsko šolo in kmetijsko družbo. V učnih urah je dobil prvenstvo I. Debelak od Sv. Mohorja.

Kalobja. V 17. številki »Slovenskega Gospodarja« je bil objavljen med drugim tudi da-